

**Pojašnjenje odluka objavljenih u Narodnim novinama br. 29/2026. koje se primjenjuju od 30. ožujka 2026.**

**1. Odlukom o izmjenama Odluke o upravljanju kolateralom u kreditnim operacijama Eurosustava**

u nacionalnu regulativu prenosi se Smjernica (EU) 2026/4 Europske središnje banke od 22. siječnja 2026. o izmjeni Smjernice (EU) 2024/3129 o upravljanju kolateralom u kreditnim operacijama Eurosustava (ESB/2024/22).

Upravno vijeće odlučilo je 29. studenoga 2024. ukinuti prihvatljivost hipotekarnih dužničkih instrumenata (RMBD) i neutrživih dužničkih instrumenata osiguranih prihvatljivim kreditnim potraživanjima (DECC) kao kolaterala za monetarne operacije Eurosustava s ciljem pojednostavnjenja okvira za kolateral te zbog ograničene povijesne upotrebe i niske potražnje. U tom smislu izmijenjena je navedena smjernica, a i odluka HNB-a kojom se ona prenosi u nacionalnu regulativu.

**2. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o provođenju operacija monetarne politike**

u nacionalnu regulativu prenosi se Smjernica (EU) 2026/1 Europske središnje banke od 22. siječnja 2026. o izmjeni Smjernice (EU) 2015/510 o provedbi okvira monetarne politike Eurosustava (ESB/2014/60) i Smjernica (EU) 2026/3 Europske središnje banke od 22. siječnja 2026. o izmjeni Smjernice ESB/2014/31 o dodatnim privremenim mjerama koje se odnose na operacije refinanciranja Eurosustava i prihvatljivost instrumenata osiguranja.

Upravno vijeće odlučilo je 29. studenoga 2024. o određenim mjerama s ciljem poticanja veće usklađenosti okvira Eurosustava za kolateral. S tim u vezi, određene vrste imovine prihvaćene na temelju privremenog okvira uključene su u opći okvir kolaterala, i to (a) utržiiva imovina iskazana u američkim dolarima, funtama sterlinga i japanskim jenima te (b) vrijednosni papiri osigurani imovinom (engl. *asset-backed securities*, ABS) s drugim najboljim rejtingom stupnja kreditne kvalitete 3 na usklađenoj ljestvici kreditnih rejtinga Eurosustava, koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti utvrđene u privremenom okviru za kolateral. Nadalje, statistički interni sustavi NSB-ova za kreditnu procjenu (engl. *statistical in-house credit assessment systems*, S-ICAS sustavi) prihvaćaju se kao izvor za kreditnu procjenu osim internih sustava NSB-ova za kreditnu procjenu (engl. *in-house credit assessment systems*, ICAS sustavi), koji su trenutačno prihvaćeni i stoga će potonji biti poznati kao "cjelokupni interni sustavi za kreditnu procjenu" (engl. *full in-house credit assessment systems*, F-ICAS sustavi), kako bi ih se razlikovalo od S-ICAS sustava. Kako bi se olakšala upotreba S-ICAS sustava, u postupku njegova prihvaćanja kao trećeg izvora druge ugovorne strane za kreditnu procjenu odustaje se od zahtjeva za podnošenje obrazložene izjave potkrijepljene odgovarajućim poslovnim razlogom. Naposljetku, u skladu s odlukom Upravnog vijeća o ukidanju RMBD-ova i DECC-ova, ti su instrumenti uklonjeni iz smjernice i odluke.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s upotrebom obrazaca ESB-a za izvješćivanje o podacima na razini pojedinačnoga kredita i postupnog ukidanja postupka Eurosustava za određivanje repozitorija podataka na razini pojedinačnoga kredita, kako je odlučilo Upravno vijeće 22. ožujka 2019., mijenjaju se odgovarajuće odredbe okvira monetarne politike Eurosustava.

Odredbe koje se odnose na kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na ABS-ove poboljšavaju se kako bi se izričito isključili ABS-ovi kada je izdavatelj izložen riziku preostale vrijednosti.

Za tretman subjekata za koje je donesen sanacijski program koji se temelji na sanacijskoj strategiji koja podrazumijeva nastavak poslovanja banke pojašnjava se okvir Eurosustava za druge ugovorne strane, kako bi se uzeli u obzir primjenjivi postupci i rokovi pri procjeni financijske stabilnosti. Osim toga, dodatno se pojašnjava procjena financijske stabilnosti druge ugovorne strane u slučaju diskrecijskih mjera koje poduzima Eurosustav na temelju načela opreznosti.

Kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na kupone s promjenjivom kamatnom stopom koji su povezani s referentnom stopom indeksa inflacije definira se posebnim odredbama kojima se ti kuponi razlikuju od onih koji se primjenjuju na instrumente s drugim kuponima s promjenjivom kamatnom stopom i kojima se osigurava veća jasnoća.

Pojašnjava se da se kriteriji prihvatljivosti koji se odnose na oblik izdavanja međunarodnih dužničkih instrumenata primjenjuju samo na međunarodne dužničke instrumente koji su izdani u obliku globalnog zapisa preko međunarodnoga središnjeg depozitorija vrijednosnih papira (engl. *international central securities depository*, ICSD) i prikazani u obliku fizičkog (papirnatog) certifikata ili elektroničkom (digitalnom) kopijom globalnog zapisa u papirnatom obliku. Međutim, za međunarodne dužničke instrumente koji su izdani putem ICSD-a u potpuno nematerijaliziranom obliku Eurosustav zadržava pravo provjere da takvi instrumenti ne dovode do znatnih rizika koji bi mogli utjecati na prava Eurosustava kao imatelja kolaterala te da su valjano uspostavljeni u skladu s pravom koje je mjerodavno za njih, neovisno o tehnologiji koja podupire njihovo izdavanje.

Kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na kreditna potraživanja pojašnjava se izričitim isključivanjem neprihodonosnih kreditnih potraživanja kako bi se osiguralo da je Eurosustav zaštićen od rizika koje nose i da se prihvaća samo odgovarajući kolateral za kreditne operacije Eurosustava.

S obzirom na velike razlike u broju, vrijednosti i vrsti imovine, kao i na okolnosti koje mogu biti uključene u slučaj neispunjavanja obveza, provedene su određene prilagodbe kako bi se omogućila učinkovitija i fleksibilnija primjena novčanih i nenovčanih kazni izrečenih drugim ugovornim stranama koje se ne pridržavaju određenih pravila povezanih s operacijama monetarne politike.

Upravno vijeće odlučilo je 23. srpnja 2025. uvesti "klimatski faktor" u okvir Eurosustava za kolateral, kao dodatnu mjeru za kontrolu rizika usmjerenu na ublažavanje mogućega financijskog učinka neizvjesnosti povezanih s klimatskom tranzicijom, i to prilagodbom vrijednosti određene za prihvatljivu utrživu imovinu koju izdaju određena nefinancijska društva i njihova povezana društva, a koja se mobilizira kao kolateral, ovisno o mjeri u kojoj na nju mogu utjecati moguće buduće neizvjesnosti povezane s klimatskom tranzicijom. Uvođenjem klimatskog faktora kao dodatne mjere za kontrolu rizika Eurosustav također osigurava usklađenost s člankom 11. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim se traži da se zahtjevi glede zaštite okoliša uključe u utvrđivanje i provedbu politika i aktivnosti Unije, što uključuje monetarnu politiku Unije. Isto tako, uvođenjem mjere osigurava se usklađenost s obvezama Eurosustava iz članka 7. Ugovora, kojim se od Unije zahtijeva da osigura dosljednost svojih politika i aktivnosti.